

Rok I

Nr 2

Luty/Marzec 1991

PISMO PUBLICYSTYCZNO-INFORMACYJNE ZIEMI CZCHOWSKIEJ

Szanowni Czytelnicy!

Oddajemy do Waszych rąk podwójny numer "Czasu Czehowa". Pierwsza edycja została rozprowadzona przy niedoskonałym kolportażu w ilości 200 egzemplarzy. Spotkał się z dużym zainteresowaniem czytelników. Brak natomiast chętnych do zamieszczania ogłoszeń. Poszukujemy korespondentów w poszczególnych miejscowościach gminy. Piszcie do nas o Waszych sprawach. Oczekujemy Waszych propozycji tematycznych oraz artykułów na tematy związane z naszym regionem.

Redakcja

Poczta Czasu

Czytelnik podpisujący się Jarek Jama zarzuca nam, że w artykule o dekanacie nie wyczerpaliśmy tematu, brak informacji o zabytkach, nazwisk administratorów krzyży, kapliczek itp. Panie Jama, my wcale nie zamierzaliśmy wyczerpywać tematu. Słuszne jest Pana rozumowanie, że dekanat liczy dziesięć, ale jest to określenie historyczne i nie ma tu naszego błędu, że dekanat czchowski liczy 12 parafii. Przykładowo wojewoda znaczy wodzący woje, ale to też określenie historyczne i dziś wojewoda nie jest głównodowodzącym wojsk. Dekanat jest organizmem żywym, powstają nowe parafie i nie można co kilka miesięcy zmieniać organizacji diecezji. Niesłuszny jest zarzut o nieuwzględnieniu w parafii Domasławice wsi Charzewice. Nazwa tej wsi jest dwuczłonowa "Charzewice Melsztyn". W naszym artykule zamieściliśmy nazwę Melsztyn jako najbardziej znaną dla mieszkańców naszej Gminy. Artykuł opracowany został na podstawie danych z roku 1983. Wówczas było to jedno sołectwo. Co do braku studni na naszym zdjęciu, to słabo zna Pan topografię rynku. Na tym zdjęciu studnia pozostała za plecami fotografa Pana T. Batke Biskupice. Dziękujemy za życzenia. Z rad skorzystamy. Przepraszamy, że jeszcze nie w tym numerze. Nadal brak nam korekty. Zespół redakcyjny jest płynny i nadal się tworzy. Autorzy stopniowo będą podpisywać swoje artykuły. Proponuje Pan Nazwę Czas Czehowski zamiast Czas Czehowa. Argumenty gramatyczne

słuszne, ale nie muszą one obowiązywać w tytułach. Pisze Pan, że Czas symbolizuje niejako życie. Zgoda, a jednak poczytna gazeta warszawska nosi nazwę "Życie Warszawy" a nie "Życie Warszawskie". My nazwę zaczerpnęliśmy z wychodzącego na północy kraju tygodnika "Czas Nowogardu". Zapraszamy.

Redakcja

Gospodarskie myślenie

Wielowiekowa przeszłość, piękne tereny i przyroda, warunki do rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno - spożywczego, turystyki i rzemiosła to niewątpliwie atuty Gminy Czehów. Wiadomym jest, że aby dziedziny te mogły się rozwijać i przynosić dochody mieszkańcom, konieczne są inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej. Do istotnych zaliczyć można gazyfikację, budowę dróg, wodociągów, telefonów, modernizację sieci energetycznej i kanalizację. Każde z tych zadań wymaga przede wszystkim olbrzymich nakładów finansowych, a oprócz tego wiele pracy organizacyjno - koordynacyjnej oraz konsekwencji działania i dużego zaangażowania ludzi. Wymienione inwestycje nie przynoszą bezpośrednio dochodów, stwarzają tylko warunki do rozwoju i polepszają sytuację bytową społeczeństwa.

Niektóre z tych zadań, np. gazyfikacja i telefonizacja, są realizowane przy bezpośrednim udziale finansowym społeczeństwa. Wynika z tego, że powodzenie tych przedsięwzięć w znacznym stopniu zależy od zasobów pieniężnych ludności. Dochodzimy więc do ważnego problemu: jakie działania powinna podjąć Gmina, aby mieszkańcy przestali ubożać i stopniowo zaczęli się bogacić. Jest to sprawa kluczowa, ale trudna do realizacji.

Na pewno jest do rozważenia wiele sposobów osiągnięcia takiego celu. Biorąc jednak pod uwagę konkretną sytuację naszego terenu, można wskazać na niektóre z nich. Przede wszystkim pilne jest rozwiązanie problemu przetwórstwa i zbytu produktów rolniczych. Stworzone powinny być sprzy-

jające warunki dla wszystkich, którzy chcą budować obiekty produkcyjne, usługowe, handlowe, domy mieszkalne lub prowadzić inną działalność gospodarczą. Wydaje się celowe, aby Rada Gminy rozważyła możliwość zastosowania okresowych zwolnień i ulg podatkowych od nowo wybudowanych domów mieszkalnych, budynków służących do prowadzenia działalności gospodarczej, jak również ulg w podatku rolnym dla rolników, którzy budują stodoły i obory.

Wskazane natomiast jest podwyższenie podatku od gruntów, które według planu przestrzennego zagospodarowania przeznaczone są pod budownictwo dla nierolników. Zachęcałoby to właścicieli takich nieruchomości do ich sprzedaży na działki budowlane.

Uporządkowanie i zagospodarowanie terenów rekreacyjnych mogłoby przyciągnąć turystów i przynieść wymierne korzyści. Realizacja przedstawionych zadań zarówno w dziedzinie infrastruktury jak również w zakresie bazy produkcyjnej jest wzajemnie uzależniona i dlatego powinna być kontynuowana równolegle.

Rodzi się pytanie, czy w obecnym trudnym okresie sensowne jest rozważanie takich planów. Jest to zrozumiałe, że wszystko to musi się odbywać w określonym czasie i kolejności, nie można wszystkiego wykonać równocześnie.

Koniecznym jednak jest wyraźne określenie celu i konsekwentne dążenie do jego realizacji, pomimo trudności i kryzysu, pomimo przejawów apatii i zniechęcenia.

Wydaje się, że nadszedł czas próby, ale równocześnie czas znacznych możliwości. Niewłaściwe wykorzystanie obecnego okresu może mieć ujemne skutki w przyszłości.

O zamierzeniach i zaawansowaniu poszczególnych zadań inwestycyjnych będą pisał w następnych numerach.

Roman Olchawa

Wywiad z komendantem Komisariatu w Czchowie aspirantem policji panem Wacławem Aksamitem

pytanie: Z dniem 1 sierpnia 1990 roku utworzono w miejsce Posterunku dotychczasowej Milicji Komisariat. Co było przyczyną ulokowania go właśnie w Czchowie?

odpowiedź: W dużej mierze zadecydowały względy geograficzne, centralne położenie Czchowa w rejonie działania oraz warunki lokalowe.

p: Jaki jest zasięg działania Komisariatu?

o: W zasięgu działania znajdują się następujące gminy: Czchów, Iwkowa, Gnojnik oraz Zakliczyn. Obszar działania obejmuje 29.303 ha, zamieszkuje go 33.631 osób według stanu w styczniu 1991 roku. W miejscowościach Gnojnik, Zakliczyn znajdują się posterunki Policji podległe Komisariatowi w Czchowie. W okresie sezonu letniego funkcjonuje posterunek wodny nad zalewem czchowskim. Jeden z trzech posterunków tego typu w województwie.

p: Jaki jest stan kadrowy Komisariatu?

o: Obecnie pracuje 26 funkcjonariuszy, docelowo przewidziano 36. Zamieszkują oni na terenie działania oraz do-

jeżdżają z Brzeska a nawet z Bochni (jedna osoba).

p: Jak przedstawia się struktura organizacyjna komisariatu?

o: Utworzono następujące sekcje: dochodzeniowa, dzielnicowa oraz pluton patrolowy. Na etacie dzielnicowych pracuje 7 funkcjonariuszy, docelowo ma ich być 12. Komisariat policji zatrudnia na pełnym etacie technika kryminalistyki, posiada ciemnię fotograficzną i laboratorium.

p: Jak pan ocenia wyposażenie warunkujące skuteczność działania?

o: Komisariat posiada cztery samochody. Trzy terenowe oraz jeden Polonez; odpowiednie środki łączności radiowej. W przyszłości zainstalowany będzie telefax. Dyżury oczywiście całodobowe. Na zmianie nocnej w dni szczególnie zagrożone liczba funkcjonariuszy wynosi 8 osób. Mieszkańcy do nas dzwonić muszą przez urzędy pocztowe. Na skutek słabo rozwiniętej sieci telefonicznej, informacje docierają zbyt późno. Abonenci Gnojnika, Zakliczyna, Iwkowej czy Złotej muszą zamawiać rozmowy zamiejscowe.

p: Jaki jest stan zagrożenia na omawianym obszarze?

o: Teren działania Komisariatu w Czchowie jest uważany za jeden z najbardziej zagrożonych. Systematycznie pojawiają się kradzieże i włamania, wypadki drogowe spowodowane brawurą kierowców, niedostosowaniem szybkości do istniejących aktualnie warunków oraz prowadzeniem pojazdu pod wpływem alkoholu. Częste są wypadki znęcania się nad rodziną, przyczyną nadużywanie alkoholu.

p: Które miejscowości są szczególnie zagrożone?

o: Wymienię tu Czchów, Iwkową, Zakliczyn, Filipowice Kąty i Tymową. W ostatniej z tych miejscowości dochodzi do groźnych bójek na organizowanych dyskotekach.

p: Jakie wsie nie stwarzają kłopotów?

o: Do wsi spokojnych należy Złota, Drużków Pusty, Połom Mały, Biesiadki, Będziszyna i wiele innych.

p: Co utrudnia załodze Komisariatu pracę?

o: Posłużę się przykładem - W dniu 22 II 91 doszło w miejscowości Uszew do groźnego zderzenia dwóch samochodów osobowych. Na miejscu wypadku znaleźliśmy się prawie natychmiast. Zastaliśmy tam tłum złożony z 40 gapiów. Mimo, że istniała groźba zapalenia się samochodu, nikt nie podjął akcji ratunkowej, aby przeciąć pasy i wydobyć ludzi z opresji. Jednocześnie nikt z tych 40 dorosłych osób nie chciał złożyć zeznań, jak doszło do wypadku. To szalenie utrudnia wszelką skuteczną działalność. Policja nie może w wypadkach zagrożenia być zdana wyłącznie na siebie. Współpraca ze społeczeństwem w jego interesie jest niezbędna. Apeluję jednocześnie o zabezpieczenie mienia. Kradzieże i włamania stwarzają okazję dla przestępców.

*Redakcja Czasu dziękuje za rozmowę
Rozmawiał Henryk Kornaś*

Wszystko o podatkach i opłatach lokalnych lub prawie wszystko

Każdy obywatel osaczony zewsząd jest przez podatki, o których powinien wiedzieć wszystko, aby uniknąć przykrych niespodzianek np. przeoczenie terminu płatności, czy też nie dopełnienie takich lub innych formalności.

Podatki - utrzymane zostaną dotychczasowe zasady wymiaru podatku rolnego łącznie z zachowaniem systemu zwolnień i ulg podatkowych. Stawka podatku za I półrocze 1991 r. wynosi równowartość pieniężną 1,25 q żyta ustaloną według ceny 57.800 zł. Stawka opłaty leśnej za I półrocze 1991 r. wynosi równowartość pieniężną 0,125 q żyta z 1 ha i gruntów leśnych obliczaną wg cen żyta jak dla podatku rolnego od gruntów.

Oprócz podatku rolnego funkcjonują podatki lokalne - od nieruchomości, od środków transportowych (dawny drogowy), od psów oraz opłaty, które gminy mogą wprowadzić swoimi uchwałami np. targowa, miejscowa, administracyjna.

Sejm RP po poprawkach Senatu RP ustawą z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (DZ.U.Nr 9 poz.31) uchwalił ostateczną wersję nowej ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Podatek od nieruchomości.

Obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości ciąży zarówno na osobach fizycznych, osobach prawnych oraz jednostkach organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, które:

- 1) są właścicielami lub samoistnymi posiadaczami nieruchomości albo obiektów budowlanych nie złączonych trwale z gruntem
- 2) są posiadaczami zależnymi lub zarządzają nieruchomościami albo obiektami budowlanymi nie złączonymi trwale z gruntem stanowiącymi własność Skarbu Państwa lub gminy, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem albo z zarządu ustanowionego przez właściciela
- 3) posiadają bez tytułu prawnego nieruchomość lub obiekty budowlane trwale złączone z gruntem, stanowiące własność Skarbu Państwa lub gminy
- 4) są użytkownikami wieczystymi.

Ustawa dokładnie precyzuje rodzaj nieruchomości objętych tym podatkiem. Są to wszelkiego rodzaju budynki lub ich części (mieszkalne lub gospodarcze), budowle służące wyłącznie prowadzeniu działalności gospodarczej, handlowej, produkcyjnej, usługowej np. hale fabryczne i pawilony handlowe itp. a także grunty.

Podstawą obliczenia podatku od nieruchomości jest dla wszystkich budynków (mieszkalnych i innych) ich powierzchnia użytkowa, dla budowli ich wartość początkowa, a dla gruntów ich powierzchnia. Dotychczas podstawą opodatkowania była wartość budynków ustalona dla celów ustawowego ubezpieczenia.

Artykuł cytowanej na wstępie ustawy upoważnia rady gmin do określania wysokości stawek podatku od nieruchomości, jednocześnie wyznacza górne stawki tego podatku, których radzie przekroczyć nie wolno. Innymi słowy - mogą one być tylko niższe od maksymalnych, nigdy wyższe. Swoboda rady gmin w zakresie kształtowania podatku od nieruchomości dotyczy nie tylko jego stawek, ale udzielania zwolnień.

Ustawa przewiduje zwolnienia obowiązkowe i dotyczą one: obiektów użyteczności publicznej o kluczowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, transportu, energetyki, drogi publiczne, dworce, lotniska, porty, linie energetyczne, urządzenia kanalizacyjne, stacje wodociągowe, nieruchomości kościołów, ogródki działkowe. Nie podlegają temu podatkowi budynki gospodarcze związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, grunty rolne, oraz państwowe lub komunalne, lasy, grunty leśne i grunty zajęte przez budynki bądź budowle związane z działalnością leśną.

Rada Gminy uchwałą Nr 2/91 z dnia 18 lutego 1991 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości uchwaliła co następuje:

§ 1. Ustala się następujące stawki podatku od nieruchomości obowiązujące na terenie gminy Czchów:

- 1) od budynków mieszkalnych lub ich części 200 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,
- 2) od budynków lub ich części związanych z prowadzoną

działalnością gospodarczą inną niż rolnicza lub leśna oraz od części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej 10.000 od 1 m² powierzchni użytkowej, a od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem usług weterynaryjnych 8.000 zł od 1 m² powierzchni użytkowej.

3) od pozostałych budynków lub ich części

a) od domków campingowych - 5.000 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,

b) od pozostałych budynków lub ich części - 1.000 zł od 1 m² powierzchni użytkowej,

4) od 1 m² powierzchni gruntów:

a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej z wyjątkiem związanych z budynkami mieszkalnymi - 300 zł

b) pozostałych - 10 zł

§ 2. Zwalnia się od podatku od nieruchomości:

1) budynki lub ich części oraz grunty związane z tymi budynkami dotowane z budżetu gminy,

2) budynki gospodarcze związane z nieruchomością,

§ 3.1. Ustala się inkasentami podatku, o którym mowa w § 1 - sołtysów sołectw gminy Czchów

2. Pobrany podatek, o którym mowa w 1 inkasenci zobowiązani są wpłacać na konto Urzędu Gminy w Banku Spółdzielczym w Czcho- wie na numer 985264-156-132.

3. Od zainkasowanego podatku, o którym mowa w 1 ustala się prowizję w następującej wysokości:

- 1) Czchów - 3,5%
- 2) Tymowa - 3,5%
- 3) Złota - 3,5%
- 4) Tworkowa - 4,0%
- 5) Jurków - 4,0%
- 6) Biskupice Melsztyńskie - 4,2%
- 7) Domosławice - 4,5%
- 8) Piaski Drużków - 4,5%
- 9) Wytrzyścza - 4,5%

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

Podatek od środków transportowych - odpowiednik dotychczasowego podatku drogowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U.Nr poz.31) do jego opłacenia zobowiązane są zarówno osoby fizyczne jak i prawne oraz wszelkie inne jednostki organizacyjne, które są właścicielami środków transportowych. Nowością tej ustawy jest to, że:

- podatek od środków transportowych obciąża właściciela, a nie jak dotychczas było, posiadaczy pojazdów,

- w razie wyrejestrowania (wycofania z ruchu na stałe) właściciel płaci podatek tylko do końca miesiąca, w którym fakt ten miał miejsce. Dotychczas poprzedni właściciel był obciążony podatkiem drogowym aż do końca roku, w którym sprzedał bądź wyrejestrował pojazd.

- podatek ten należy wpłacać bezpośrednio na rachunek budżetu gminy, na której terenie właściciel pojazdu zamieszkuje bądź ma swoją siedzibę (dotyczy to instytucji).

Właściciel obowiązany jest dokonywać wpłat nie czekając na wezwanie lecz z własnej inicjatywy. Podatek należy uiszczać w dwóch równych ratach, najpóźniej do 15 lutego (termin przedłużono do 28 lutego) i 15 września każdego roku.

Z mocy ustawy zwolnione są od podatku pojazdy przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych (na zasadzie wzajemności), pojazdy stanowiące zapasy mobilizacyjne, pojazdy należące do I i II grupy oraz inwalidzi III grupy ze schorzeniami (uszkodzeniem) kończyn, które zgodnie z orzeczeniem lekarskim mogą kierować pojazdem, a także inwalidzi, u których zakład społecznej służby zdrowia stwierdził przydatność posiadania pojazdu ze względu na inwalidztwo. W tym ostatnim przypadku zwolnienie przysługuje również wówczas, gdy pojazd jest zarejestrowany na małżonka lub jednego z rodziców inwalidy, pod warunkiem, że pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

Podatek od psów.

Podatek ten ciąży na osobach fizycznych posiadających psy. Podatku od posiadania psów nie pobiera się od psów służbowych, od osób kalekich (niewidomych, głuchych, niedołącznych), od osób powyżej 70 lat prowadzących samodzielnie gospodarstwo domowe, ale w stosunku tylko do jednego psa.

Ze zwolnienia tego korzystają również posiadacze psów utrzymywanych do pilnowania gospodarstw rolnych (po dwa na każde gospodarstwo i do pilnowania stad na pastwiskach (bez względu na ich liczbę).

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych upoważnia radę gminy do ustalenia wysokości stawek od posiadania psów, stąd podjęta została uchwała Rady Gminy w Czchowie Nr 2/91 z dnia 18 lutego 1991 w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od posiadania psów.

§ 1. Ustala się podatek od posiadania psów w wysokości 40.000 zł rocznie od jednego psa.

§ 2. Podatek, o którym mowa w § 1 dotyczy:

1) właścicieli gospodarstw rolnych posiadających więcej niż dwa psy,

2) właścicieli nieruchomości posiadających więcej niż jednego psa.

§ 3. 1. Ustala się inkasentami podatku, o którym mowa w § 1 sołtysów sołectw gminy Czchów.

2. Pobrany podatek inkasenci zobowiązani są wpłacić na konto Urzędu Gminy w Banku Spółdzielczym w Czchowie na numer 985264-156-132.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

W. Białka

Kalejdoskop

- Zakład mleczarski w Tymowej płaci dziennie 170.000 złotych kary za zanieczyszczenie środowiska. Za tę cenę ustało życie biologiczne w przepływającym potoku.
- W poprzednim numerze wyrażaliśmy uznanie dla PKS Nowy Sącz za przedłużenie trasy autobusu do Jurkowa i Tymowej. Według nie sprawdzonych pogłosek, na skutek małej frekwencji od nowego rozkładu jazdy autobusy dojeżdżać będą tylko do przystanku Czchów Miasto.
- Dowodem czystości wód są raki. Na terenie gminy spotkać je można jedynie w potoku przepływającym przez Zelinę, siółek Tymowej i Tworkowej.
- Przebranzowanie prywatnych placówek handlowych na terenie Czchowa doprowadziło do likwidacji jedynej w gminie księgarni.
- Konkurencja wśród piekarni obsługujących teren gminy doprowadziła do poprawy jakości pieczywa z piekarni GS.
- Chętnie zamieszczalibyśmy w naszym wydawnictwie informacje sportowe. Niestety pod tym względem gmina stanowi białą plamę.
- W miesiącu styczniu na wojewódzkim przeglądzie zespołów kolędniczych w Lipnicy Murowanej wyróżniony został zespół kolędniczy im. Bojanowskiego z Czchowa: Występował on również w sali kina "Bałtyk" w Brzesku oraz w sali kina w Czchowie na rzecz pomocy Litwie.
- Z bibliotek publicznych w gminie w roku 1990 korzystało 1600 czytelników. Wypożyczeń 26.822.

- W tygodniku "Ład" przeczytaliśmy w jednym z artykułów, że były premier Rzeczypospolitej T. Mazowiecki bywał w Czchowie. Odbiwał piesze wędrówki na Machulec (Machul) oraz przeprawiał się promem w miejscowości Piaski Drużków w czasie spaceru na Cłowaczkę.
- Najdłuższe relacje autobusowe zatrzymujących się na przystanku Czchów Miasto prowadzą bezpośrednio do Warszawy, Lublina, Łodzi, Rybnika, Kielc i Katowic.
- Jesienią prywatni inwestorzy zainteresowani byli budową stacji benzynowych na terenie gminy. Pertraktacje nie doszły do skutku, podobno na skutek wysokich cen działek.
- Wiosną 1990 roku przedstawiciele austriackiej organizacji "Czarny Krzyż" wizytowali cmentarze z okresu I wojny światowej położone na terenie gminy.

Widok Czchowa od strony północnej z lat 50-tych

Adres Redakcji: Czas Czchowa, 32-860 Czchów, skrytka pocztowa 24

Nakład 300 egzemplarzy

Druk: OO. Redemptoryści w Tuchowie